

OSAAVAT IHMISET JA MENESTYVÄT YRITYKSET OVAT HYVINVOINTIYHTEISKUNNAN TÄRKEIMMÄT VOIMAVARAT

Suomalaisen hyvinvointi- ja osaamisyhteiskunnan haastavat väestön ikääntyminen, globaali kilpailu, tietoyhteiskuntakehitys ja erityisesti kestävä kehitys. Jatkossa yhä harvempi suomalainen on omalla työpanoksellaan mukana rahoittamassa hyvinvointiyhteiskuntamme tärkeitä toimintoja, kun enemmän ihmisiä siirtyy eläkkeelle kuin astuu työelämään.

Suomen perinteiset kasvutoimialat ovat tällä hetkellä merkittävän rakennemuutoksen kohteena. Kansainvälinen taantuma on nopeuttanut muutosta entisestään. Viime lamasta nousua edisti merkittävästi Nokian menestys ja sen ympärille syntynyt it-teollisuus. Nyt samanlaista uutta menestysalaa, eikä myöskään riittävän montaa pienempää kasvualaa ole selvästi näkyvissä.

Vielä vuosikymmen sitten Suomea pidettiin uuden teknologian ihmemaana ja suunnannäyttäjänä. Useat kansainväliset vertailut ovat sittemmin osoittaneet, että olemme hiipuneet tietoyhteiskuntakehityksen keskikastiin. Tämä on ongelma koko kansantaloudelle, jolle huoltosuhteen heikkeneminen asettaa kovat suorituspaineeet. Sekä julkisen että yksityisen sektorin pitäisi kyetä tuottamaan entistä enemmän entistä vähemmällä panoksilla.

Suomessa tarvitaan uusia ajatuksia ja tehokkaita toimenpiteitä, jotta menestymme tulevaisuudessa. Kun maailmantalous lähtee uudelleen nousuun, käydään työpaikkojen sijoittumisesta kova kansainvälinen kilpailu. Erityisen kovaa kilpailua käydään osaamisintensiivisistä yksityisen sektorin työpaikoista, kun entistä suurempi osa suorittavista teollisuuden työpaikoista siirtyy halvemman työvoiman maihin. Osaavat ihmiset ovat tärkein voimavaramme. Maamme hyvinvointi ja elinkeinoelämän menestys rakentuvat heidän varaansa.

Kokoomuksen mielestä Suomen menestyminen edellyttää korkeaa osaamista, työn tuottavuuden parantamista sekä yrittäjyyteen ja innovointiin kannustavaa ilmapiiriä. Kokoomus on valmis vastuullisiin päätöksiin suomalaisen hyvinvointiyhteiskunnan pelastamiseksi. Tämä kannanotto muodostaa kokoomuslaisen tahtotilan ja vision niistä keinoista, joilla yhteinen tavoite saavutetaan.

Kannustava ilmapiiri synnyttää menestystarinoita

Poliittisen päätöksenteon lähtökohta tulee olla hyvinvoinnin lisääminen. Hyvinvointia voidaan lisätä edistämällä talouskasvua. Mitä enemmän syntyy kestävästä kasvusta, sitä vähemmän joudumme turvautumaan kasvua hidastaviin talouden tasapainotuskeinoihin, kuten menoleikkauksiin tai verojen korotuksiin. Jos ei ole kasvua, kaikki hyvinvointiyhteiskunnan tavoitteet ovat vaikeasti saavutettavissa, elleivät jopa mahdottomia saavuttaa.

Keskeinen kysymys on, miten suhtaudumme suomalaisiin yrityksiin. Niiden menestymistä ja kasvuhallua on kaikin keinoin kannustettava, sillä aktiivinen ja kasvava elinkeinoelämä luo sekä työpaikkoja että verotuloja, joilla hyvinvointipalvelut ylläpidetään kaikille suomalaisille.

Suomen kestävästä talouskasvusta ei rakenneta valtion tukipolitiikalla tai lainarahalla, vaan antamalla kannusteita työlle ja yrittäjyydelle. Suomesta on rakennettava kasvuun ja kehitykseen innostavan yhteiskunnan mallimaa, jossa kasvuhalluus lähtee yrityksistä itsestään.

Globaalin kilpailun kiristyessä Suomen on luotava vetovoimatekijöitä yrityksille. Avainroolissa ovat kannustavuuden ja riskinottohalukkuuden lisääminen verotuksellisin ja asenteellisin keinoin. Omaan yritykseen sijoittamisen on oltava kilpailukykyistä ja kannattavaa muihin sijoitusvaihtoehtoihin verrattuna. Myös yrittäjyyteen liittyvää riskitasoa on madallettava, jotta yrittäjäksi ryhtyminen olisi houkutteleva vaihtoehto. Yrittäjän sosiaaliturvaa onkin edelleen kehitettävä vastaamaan palkansaajan sosiaaliturvan tasoa. Henkilökohtaiseen konkurssiin on oltava mahdollisuus, jotta yrittäjän taloudellinen toimeliaisuus olisi mahdollista vielä yrityksen konkurssin jälkeenkin.

Yritykset viihtyvät idearikkaassa yhteiskunnassa, joka synnyttää osaavaa työvoimaa ja uusia innovaatioita yritysten jalostettavaksi kaupallisiksi tuotteiksi, palveluiksi ja jälleen uusiksi kasvuyrityksiksi. Innovaatioille on luotava kasvupohjaa vanhojen menestysalojen ja uusien alojen (ympäristö, turvallisuus, hyvinvointi, kulttuuri) rajapintoihin. Uutta kasvua olisi saatavissa esimerkiksi luovien alojen tai seniorikansalaisille suunnattujen palveluiden ja tuotteiden sekä palvelujärjestelmien kehittämisellä, joille on taatusti kysyntää muidenkin maiden vastatessa ikääntymisen haasteeseen. Yksityisyrittäjän alkutaivalta ja mahdollisuutta osa-aikaiseen yrittämiseen tulee helpottaa. Suomessa on myös pystyttävä entistä herkemmin havaitsemaan tulevaisuuden kasvualat, jotta yhteiskunta voi nopeammin toimia näiden alojen kasvun kiihdyttäjänä, esimerkiksi koulutustarpeita kehittämällä.

Edelläkävijyyttä vaatii näkemyksellisyyttä ja tutkimuspanostuksia. Valtion tutkimus-kehitys ja innovaatiotoiminnan kokonaisuutta on tarkasteltava kriittisesti ja viettävä systeemiä käyttäjäystävällisempään suuntaan monimutkaista tukiviidakkoa selkeyttämällä. Tutkimuksen tukioorganisaatioille on määriteltävä sisäiset tehokkuustavoitteet palvelutason ja kohtaavuuden varmistamiseksi. T&k&i –toiminnan rahoituksen painopistettä on rohkeasti siirrettävä kansainvälistymisen mahdollisuuksiin omaaviin tuotteisiin, palveluihin ja kasvuyrityksiin, erityisesti liiketoimintaosaamiseen, kaupallistamiseen ja kansainvälistymiseen keskittyvien hankkeiden kautta. Näin pystymme kannustamaan uusien, globaalissa kilpailussa pärjäävien yritysten ja vientituotteiden syntymistä.

Omien vahvuuksien ja osaamisen kehittäminen rakentavat koko yhteiskuntaa

Kehittyvässä ja muuttuvassa yhteiskunnassa työmarkkinoiden osaamistarpeisiin vastaaminen on entistä haastavampaa. Hyvän ja monipuolisen pohjakoulutuksen rooli korostuu entisestään, sillä se luo pohjan elinikäiselle oppimiselle. Peruskoulun on annettava kaikille riittävät tiedot ja taidot sekä ennen kaikkea intoa ja motivaatiota itsensä jatkuvaan kehittämiseen ja uuden oppimiseen.

Suomeen tarvitaan uusi oppimisen kulttuuri, joka perustuu vuorovaikutukseen, yksilöllisiin opinpolkuihin, jo hankitun osaamisen tunnustamiseen sekä elinikäiseen oppimiseen aina varhaiskasvatuksesta ja kouluista työpaikoille asti. Uuden osaamisen muodostumiseen tulee kannustaa kaikilla aloilla ja kaikissa työtehtävissä. Mahdollisuuksien tasa-arvo takaa jokaiselle mahdollisuuden kehittyä ja onnistua. Maksuton koulutus on taloutemme kasvun ja suomalaisen kilpailukyvyn vankka kivijalka.

Erilaisuus on vahvuus. Osaaminen ja oppiminen lähtevät yksilöllisten vahvuuksien ja luontaisen luovuuden tukemisesta. Esiopetuksesta lähtien oppimisryhmän on oltava riittävän pieni, jotta opettajalle jää aikaa erilaisten oppijoiden huomioimiseen ja yksilölliset opinpolut ovat mahdollisia. Opinto-ohjaukseen on panostettava entistä enemmän, jotta jokainen nuori löytää oman alansa. Erityistä huomiota on kiinnitettävä koulutuksen nivelvaiheisiin.

Varhaiskasvatuksessa ja peruskoulussa luodaan pohja elinikäiselle oppimiselle – siellä opitaan oppimaan ja etsimään tietoa. On tärkeää, että kouluun on kiva mennä ja siellä viihdytään. Koulukiusaamiseen on puututtava heti ja sille on asetettava nollatoleranssi. Peruskoulun vaikuttavuus perustuu ennen kaikkea opettajien korkeaan osaamiseen sekä mahdollisuuteen ja intoon tehdä työnsä hyvin. Opettajiksi on jatkossakin houkuteltava ikäluokkansa parhaimmisto ja heitä on kannustettava kehittämään osaamistaan jatkuvasti. Opetuksessa on hyödynnettävä aktiivisemmin tietoyhteiskunnan tarjoamia mahdollisuuksia, mikä edellyttää uusia innovaatioita opetusteknologiassa, laadukasta opettajankoulutusta ja uusia oppimissisältöjä. Myös erilaisia oppimisympäristöjä on hyödynnettävä opetuksen monipuolistamiseksi. Oppia voi muuallakin kuin luokkahuoneessa.

Jokaiselle peruskoulun päättävälle nuorelle tulee tarjota mahdollisuus opintojen jatkamiseen toisella asteella. Suomi tarvitsee tulevaisuudessa yhä enemmän ammattitaitoisia osaajia työelämän tarpeisiin. Siksi ammatilliseen peruskoulutukseen, oppisopimuskoulutukseen sekä aikuiskoulutukseen on panostettava. Lukioden toimintaa yleissivistävinä oppilaitoksina on vahvistettava, jotta ne tarjoavat entistä paremmat valmiudet jatko-opintojaan aloittaville nuorille. Suomea tulee kehittää monenlaisten osaajien yhteiskuntana. Osaamisen eri alueita tulee arvostaa, koska yksipuolinen osaaminen ei riitä kehittämään koko yhteiskuntaa tasapuolisesti. Tarvitsemme paitsi elinikäistä oppimista, myös elinikäistä osaamisen hyödyntämistä. Työelämäyhteistyötä on tiivistettävä kaikilla koulutusasteilla.

Yliopistoja ja ammattikorkeakouluja kehitetään niiden toisistaan poikkeavat tutkinnot, tutkintonimikkeet ja tehtävät säilyttäen. Ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen tulee huolehtia osaamisvahvuksiensa mukaisen koulutuksen tarjoamisesta. Lukioden ja ammatillisten

oppilaitosten sekä korkea-asteen yhteistyötä on lisättävä opiskelijoiden jatko-opintoihin siirtymisen sujuvoittamiseksi.

Yliopistouudistuksen linjaa on jatkettava. Suomeen tarvitaan koulutusalat ylittävää monialayhteistyötä sekä kansainvälistä opetusta ja tutkimusta. Uudet innovaatiot eivät synny suljetussa yhteiskunnassa ja erityisesti tutkija- ja opettajavaihtoa on lisättävä. Yliopistojen on panostettava entistä selkeämmin omiin vahvuusalueisiinsa, jotta voimme saavuttaa osaamisen huipputason ja houkutella maahan myös kansainvälisiä osaajia.

Korkeakoulujen rahoituksen tulee jatkossa määräytyä entistä enemmän tutkimuksen ja opetuksen laadun ja vaikuttavuuden perusteella. Ammattikorkeakoulutuksessa myös opintojen jälkeisen työllistymisen laatu on otettava yhdeksi rahoituksen indikaattoreista.

Väestön ikääntyessä on huolehdittava siitä, että Suomi hyödyntää kaiken käytössä olevan osaamisen. Maahanmuuttajien kielikoulutukseen on panostettava, jotta myös uussuomalaisilla olisi hyvät mahdollisuudet oman osaamisensa kehittämiseen. Erityistä huomiota on kiinnitettävä maahanmuuttajanuoriin, jotka saapuvat Suomeen oppivelvollisuusiän loppupuolella tai oppivelvollisuusiän jälkeen. On harkittava maahanmuuttajien lukioon valmistavan koulutuksen käynnistämistä. Maahanmuuttajien jo olemassa olevan osaamisen, kielitaidon ja ammattitaidon tunnustamista on kehitettävä.

Hyvässä työyhteisössä työt tehdään fiksusti

Suomella on edellytykset nousta jälleen tietoyhteiskuntakehityksen kärkimaaksi. Olemme pieni, teknologiaorientoitunut kansakunta. Tarvitsemme rohkeutta ja ennakkoluulottomuutta, mutta myös viisautta ja tiukempaa ohjausta resurssiemme hyödyntämiseksi parhaalla tavalla.

Työn tuottavuuden parantaminen tietotekniikan avulla on yksi pehmeimmistä keinoista vastata julkisen sektorin tuottavuusvajaseeseen. Saavutettavissa olevan tuottavuushyödyn on arvioitu olevan 5 - 15 prosenttia. Samalla palvelusta on tultava parempaa ja hallinnosta keveämpää. Uutta lainsäädäntöä laadittaessa turhaa byrokratiaa on kitkettävä entistä tehokkaammin.

Ikääntymisen kuntatalouteen kohdistamat paineet muuttuvat vuosi vuodelta suuremmiksi. Pitää olla rohkea ja katsoa pitkälle tulevaisuuteen. Todellista vastuun kantamista on, että uudistamme rakenteita niin, että ne palvelevat ihmisiä entistä paremmin ja entistä tehokkaammin.

Uudistamalla palveluja ja tekemällä asiat fiksummalla tavalla vältymme palvelujen supistamisen tieltä. Henkilöstö on uudistamistyön tärkein voimavara. Hyvä esimerkki hallinnollisen byrokratian muuttamisesta "älykkääksi" uutta teknologiaa hyödyntämällä on ollut veroehdotuksen käyttöönotto. Tarvitsemme Suomeen lisää tällaisia menestystarinoita.

Palvelujen tehostaminen ei ole itseisarvo vaan väline paremman huomisen rakentamisessa. Varsinaista toimintaa on aidosti pystyttävä kehittämään lisäämättä hallintoon uusia kerroksia. Suomeen tarvitaan uudenlainen johtamisen kulttuuri: näkökulman on oltava alhaalta ylöspäin, lopusta alkuun, eikä toisinpäin.

Tuottavuuden parantaminen ei tarkoita työntekijöiden loppuun polttamista, vaan heidän vapauttamistaan turhasta hallinnollisesta taakasta itse työn pariin. Tuottavuuden parantaminen on positiivinen asia, joka saavutetaan muun muassa työviihtyvyyttä ja ammattitaitoa lisäämällä sekä suomalaisten työssä jaksamista ja työterveyttä parantamalla. Osaamisen kehittäminen on ehdoton edellytys tuottavuuden kasvulle, kun työpanoksen määrä ei väestön ikääntyessä enää kasva.

Kokoomuksen tavoitteena on Suomi, joka on kannustava, luova ja välittävä

Suomella on edessään mittavia haasteita hyvinvoinnin ja julkisen talouden tasapainon yhtäaikaisessa turvaamisessa. Näistä haasteista selvittää, mikäli kannustamme ihmisiä kehittämään osaamistaan ja ajatteluaan ja yrityksiä kasvamaan ja menestymään. Yhteiskunnalliset rakenteelliset uudistukset on toteutettava hallitusti tuottavuutta kasvattaen. Kokoomus panostaa hyvinvointiin, osaamiseen ja innovaatioihin.

Kokoomuksen tavoitteena on vauras ja hyvinvoiva Suomi, jossa työtä riittää jokaiselle, joka työllään haluaa rakentaa omaa elämäänsä ja Suomea ja jossa työn teko on aina kannattavampaa kuin joutenolo. Emme voi kansakuntana nojata vain vanhoihin vahvuksiimme, vaan meidän on löydettävä avaimet uuden, tulevaisuuden työn luomiseksi Suomeen. Yhdessä kasvatamme kakkua, jotta siitä on jaettavaa myös tuleville sukupolville.

Vastuullisuutta edustavat päätökset, joista lapsemmekin voivat olla ylpeitä. Kokoomuksen tavoitteena on Suomi, joka on kannustava, luova ja välittävä.